

CIKLON DIVJAL V PETIH DRŽAVAH; 150 MRTVIH.

STRAŠNE POSLEDICE SILNEGA ORKANA.

Čes sto oseb mrtvih in tisoč ranjenih. Škoda na imetju se čeni na pet milijonov dolarjev.

6.000 OSEB BREZ DOMA.

(Po zadnjih vesteh je število mrtvih vseh ciklona naraslo na 150 in število ranjenih računajo čes tisoč. Pet do šest tisoč oseb je brez doma in škoda na imetju čenja na \$5.000.000. Včeraj (nedelja) je orkan divjal v Alabami in Kentuckyju.)

Springfield, Ill. — Južno od tukaj je divjal strašen orkan, ki je uničil sto človeških življenj, poškodoval več sto oseb in napravil ogromno škodo na imetju. Orkan je drvil prek okrajev Greene, Macon, Shelby, Pike in Coles. Precej škode je napravil tudi v okrajih Grundy in Will. Največ človeških življenj je bilo uničenih v okraju Coles. Poročila o velikih žrtvah prihajajo tudi iz mesta Charleston.

Prvo poročilo iz Mattoona, Ill., namizja, da je bilo sedemnajst oseb ubitih in nad 300 ranjenih. Trgovski del mesta je v podrtih in nad 2.000 oseb je brez strehe.

Orkan je prišel od zapada, drvil je proti vzhodu in je podrl skoraj vse severni del mesta.

Nemogoče je natančno dognati število poškodovanih oseb vsled konfuzije, ki je nastala po orkanu.

Z rešilnim delom so pričeli takoj, ko je tuljenje orkana ponehalo.

Klice za pomoč so poslali na vse strani. Prvo vest o nesreči je prinesel v Springfield odposlanec v avtomobilu.

Orkanu je sledila toča, ki je otežkovala rešilno delo.

Na svojem potu je orkan zadel na lesno skladišče. Dvignil je teške deske v zrak in jih nosil kot valjale milje daleč.

Na kolodvoru je orkan dvignil v zrak psa, ga nesel nekaj blokov, in ga treščil v neko ženo.

Medtem ko je vihar divjal prek osrednjega Illinoisa, je drug vetrovni sunek napravil mnogo škode v severozahodnem Illinoisu.

Iz Kankakee, Ill., poročajo, da je vihar med šesto in sedmo uro v soboto zvečer vrgel pri Peatonu 45 tovornih železniških voz razfr. 18-letni W. Warner, je ubit.

Po poročilih je bilo do sedaj mrtvih in ranjenih:

Mrtvih Ranjenih.		
Mattoon	80	325
Charleston	32	10
Westervelt	5	21
Modesto	1	20
Joliet	1	2
Peotone	1	—
Pearl	—	5
Elwood	—	4
Manhattan	—	6

Skupaj 100 393

Zvezda poleg številke pomeni, da čenjo toliko mrtvih in ranjenih, dasi še ni bilo izdano natančno število o žrtvah orkana.

Do sedaj je bilo nemogoče oceniti škodo na imetju.

VIHAR V KANSASU.

Wichita, Kans. — Hud vihar vrtilne je drvil prek okrajev Segwick in Harvey, ki se nahajata v srednjem delu države. Iz poročil je spoznati, da je bilo okoli 30 oseb ubitih, okoli 50 pa težko ranjenih.

Mestece Andale, ki šteje približno 3.000 prebivalcev, je največje trpelo. Osemnajst ljudi je bilo v tem mestu ubitih. Vihar je divjal na pol milje širokem pasu in je skoraj vse spremenil v podrtje na svojem potu. Vihar je prihrumel tako hitro, da so bile hrupanje in telefonske naprave na tleh, preden je bilo mogoče poslati kakšno svarilo prebivalcem.

Načrt nemških špijonov je padel v vodo.

Washington, D. C. — Štiri dni pred prihodom ameriške flote razruševalcev na Angleškem so v Berlinu vedeli, da je ameriška flota na potu in v katero luko je namenjena. En dan pred prihodom v Queenstown, so nemške potapljače nasadile mine pred vhodom v pristan.

To dejstvo dokazuje, da Nemci vzdržujejo dobro organizirano špijonažo v Ameriki in da ima tudi dobro zvezo. V tem zvezu je brzojavil podadmiral Sims iz Londona.

Admiral pravi, da so njegove informacije pozitivne. Detalj njegovega poročila ne obvestijo in kako je bilo mogoče uničiti načrt Nemčije, da je flota brez izgub priplula v luko.

Ko je došla admiralovala brzojavka, so se v vladnih krogih odločili, da objavijo le dejstvo o špijonskem delu, da se ljudstvo prepriča, da so nemški špijoni v Ameriki na delu in da je treba molčati o gibanju mornarice in armade.

Razruševalci, ki zdaj pod poveljstvom podadmirala Simsa pomagajo loviti nemške potapljače, so pripluli v Queenstown 16. maja. Koliko časa so bili na Atlantiku in iz katere luke so odpluli proti Evropi, ni bilo nikdar poročano. Vedelo je le nekaj oseb, da so razruševalci odpluli proti Evropi, o njih odhodu je ljudstvo šele izvedelo, ko so poročali, da so pripluli v angleško luko.

Uradniki molče, na kakšen način je bilo mogoče izvedeti Nemčiji, da so ameriški razruševalci na potu v Evropi. Mogoče je, da je bil odhod ameriških razruševalcev sporočen po nedolžni brzojavki, ki so jo cenzorji smatrali za nedolžno, ki je čitana s pravim ključem pomenila vse nekaj drugega. Nekateri mornariški izvedenci menijo, da so nemški špijoni o gibanju ameriških razruševalcev dobili poročilo na Angleškem in ga odtam sporočili Nemčiji.

Poročilo podadmirala Simsa je opozorilo vlado, da je treba ostreje nastopiti proti špijonom. Znani nemški špijoni so pod ključem, ali zdaj mogoče aretirajo še druge osebe. Špijoniiranje je bilo nekaj drugega, dokler ni bilo napoveda no vojno stanje, kot je danes. Preje je prejel špijon majhno kazeno, par let v ječo, danes ga obesijo, če mu dokažejo, da je vohun.

Vojni tajnik Daniels je izdal izjavo, da kadar bo katere ameriška ladja potopljena, da bo že mornariški departament poročal o tem.

V svoji izjavi obsoja napadna poročila o potopu ameriških ladij, za katere so večinoma odgovorne privatne brzojavne naprave trgovcev. Ameriška mornarica ni izgubila do sedaj niti ene ladje.

KAZEN ZA TRGOVCE, KI TRZIJU S SOVRAŽNIKOM.

Washington, D. C. — Poslanec Adamson iz Georgije je predložil kongresu predlogo, ki prepoveduje tržiti s sovražniki.

Kazen je določena na ne več kot \$10.000 denarne globe in ne več kot deset let ječe. Sodišče pa lahko izreče tudi obe kazni.

Predloga prepoveduje tržiti vsaki osebi s državljani in podaniki sovražne države. Izjema velja le za tiste, ki so izposlovali dovoljenje od trgovskega tajnika. Predlogi je dodan še dodatek, ki določa, da se inebuje upravitelja za lastnino ali posestvo sovražne državljan ali podanika, kateremu ni dovoljeno opravljati svojih poslov.

PREMIJE.

Chicago in okolica: V ponedeljek oblačno in hladno, v torek jasno in gorkejšje. Povprečna temperatura v zadnjih 24 urah: 47.

ZLATO ODHAJA NA JAPONSKO.

Velike zaloge ameriškega zlata romajo v Orijent in v Washingtonu so v skrbeh.

ALI GA USTAVIJO?

Washington, D. C. — Zakladniški uradniki so postali pozorni na dejstvo, da je pričelo zlato odhajati iz Amerike na Japonsko. Če bo zlato v tej smeri kot sedaj odhajalo na Japonsko, ga pojde iz Amerike v enem letu od \$150.000.000 do \$200.000.000.

Zakladniški uradniki ne najdejo odgovora v tem, zakaj zlato odhajajo na Japonsko, kot govore nekateri, da se ustanovi ravnanje v trgovini, ali da je to posledica gospodarskega zakona. Uradniki pravijo, to je mogoče, ostanje pa skeptični napram pojavi, ki je zanje uganika.

Nekateri pravijo, da je pojav bolj ekonomski kot političen. To je mogoče res, ali tu kjer se vrše veliki ekonomski preobrati, tam se kmalu pojavijo tudi politična vprašanja.

Drugi pravijo, da jim ni všeč, da ob tem času odhaja zlato iz dežele. Če odide zlato do skrajne meje iz dežele, lahko nastanejo domači in mednarodni zapletitaji v finančnem položaju.

Sedaj ni zakona, ki prepoveduje izvoz zlata iz Združenih držav. Vsakdo, ki ima zlato, ga lahko pošlje. Vsprko tega dejstva se pojavljajo vprašanja, če lahko predsednik prepove izvoz zlata?

Nekateri pravijo, da odhaja zlato na Japonsko, ker je Japonska preobčutna z narčji za vojno in so družene države upnik vsega sveta. Rusija se je zadržila do skrajne meje in zlato mogoče tvori del odplačila na dolg. Zakladniški uradniki pravijo, naj bodo vzroki za odhajanje zlata kakešnikoli, nekaj je treba storiti, da vstavijo odhod zlata proti zapadu.

PONUDBA KITAJSKE REPUBLIKE.

San Francisco, Cal. — Iz Kitaja je došla ameriški republiki ponudba, da pošlje 500.000 kitajskih delavcev v Ameriko, da delajo na farmah v času vojne.

Obrambeni svet je vzel ponudbo v pretres, in vlada je baje pri volji sprejeti ponudbo, če nastanejo take razmere, da bo res primanjkovalo delavcev.

SEDEM VAŽNIH TOČK ZA REGISTRACIJO.

1. Za registracijo je določen le en dan, 5. junij 1917.

2. Registrirati se mora vsaka oseba moškega spola, ki prebiva v Združenih državah, je stara 21 let in še ni dosegla 31. rojstnega dneva do določenega 5. junija 1917. Izjemo tvorijo le oficirji in moštvo v regularni armadi, mornarici, mornariškem pehotnem zboru, in v milici in mornariški milici, če so v službi Združenih držav, častniki v oficirskem rezervnem zboru in moštvo v rezervnem zboru v aktivni službi.

3. Registracija se loči od nabora. Ne glede kakšen vzrok ima kdo za oprostitev, registrirati se mora vsakdo.

4. Registriranje je javna dolžnost. Oni, ki ne izvrše te dolžnosti, bodo kaznovani z ječo in ne denarno globo, tako, kot je zapisano v nabornem zakonu.

5. Osebe, ki so bolne in ne morejo na dan registracije priti v popisovalni lokal, naj pošljejo zaupno osebo k okrajnemu ali mestnemu pisarju (county ali city clerk) in naj vprašajo za registro-

Senator predlaga vladno kontrolo za železnice.

Washington, D. C. — Senat je sprejel Pomeronovo zakonsko predlogo brez debate in glasovanja po imenih, ki je velika obtožba za privatno lastnino in sedanje transportne razmere.

Pomeronova predloga jemlje železniškim družbam kontrolo nad železniškimi vozmi in jo poverjuje meddržavni trgovski komisiji.

Predloga nalaga železniškim družbam, da se imajo podvržeti odločbam meddržavne trgovske komisije. Komisija ima pravico, da suspendira vse železniške določbe glede obratovanja voz, če tako zahtevajo razmere. Železniške družbe se ne morejo vstaviti taki odredbi, če uležo proti nji tožbo na sodišču.

Predloga določa za vsak prestop od \$100 do \$500 denarne globe in \$50 dolarjev globe za vsak nadaljni dan, dokler se železniška družba ne podvrže odredbi.

Senator Pomerone je pri utemeljevanju predloge pojasnjeval, da je treba, da dobi meddržavna trgovska komisija kontrolo nad obratovanjem železniških voz, da ne bodo vozovi zastajali po kolodverih.

Strašne morajo biti razmere na železnicih, da je bila taka predloga potrebna, da bodo redno obratovali železniški vozovi.

VRATOLOMNA VOŽNJA.

Bourbon, Ind. — Tri osebe so bile na mestu ubite, četrti pa ranjena, ko sta dva dirkačja avtomobila treščila v ekspresni vlak št. 17 na pennsylvanski železnici. Vlak je drvil s hitreco 50 milj na uro, avtomobila pa okoli štirideset milj na uro.

Avtomobila sta drvila drug za drugim. Komaj je treščil v vlak prvi avtomobil, ki ga je vodil Bowman, že je zadel vanj avtomobil, ki ga je šofiral Hough. V prvem avtomobilu so bile tri osebe ubite, v drugem je pa Hough dobil težke poškodbe.

Harold Johnson, ki je bil v prvem avtomobilu, je skočil iz avtomobila tik pred treskom in je tako dobil le lahke poškodbe. Pričujočnost duha je najboljše obrambno sredstvo v trenutku nevarnosti.

6. Oseba, ki pričakuje, da bo na dan registracije odsotna od svojega volilnega precinkta, naj vpraša tako hitro, kot je mogoče, pri okrajnem pisarju (county clerk) za registrovalni listek tam, kjer se vstavi. Če mesto šteje nad 30 tisoč prebivalcev, naj se zglaši pri mestnem pisarju — (city clerk). Pisar mu bo zapisal vprašanja na listek in bo listek zopet izročil odsotni osebi, ki naj listek pošlje po pošti registrarju v njegovem domačem volilnem precinktu, da pride njemu v roke do dne registracije. Priloži naj tudi kuverto, na kateri sta znanka in njegov naslov, da odsotna oseba dobi registrovalni certifikat.

7. Prostori za registriranje bodo odprti od sedmih zjutraj do devetih zvečer dne 5. junija 1917.

KDO ZMAGUJE NA GORIŠKEM?

Rim poroča, da so Italijani prodrli tri milje na Krasu in ujeli čes 20.000 Avstrijcev. Dunaj pa pravi, da niso Italijani prišli nikamor. Slovenci zapuščajo Trst.

BITKA NA KRASU PREKAŠA VSE DOSEDANJE BOJE.

Rim, 28. maja. — Najnovejša vesti s fronte se glase, da so Italijani prodrli tri milje daleč na Krasu in dve milji ob morju proti Trstu. Blizu San Giovannija so Italijani prekorabili železnico, ki vodi iz Trbiča v Trst. Dosegli so tudi Medico in ujeli nadaljnih 1200 Avstrijcev.

Italijanske čete so okupirale tudi Kostanjevico, toda valed prehudega ognja avstrijskih topov so se morali umakniti.

London, 28. maja. — Iz Madrida poročajo, da je nemška podmornica potopila španski parnik "Elisaguirre". 133 oseb je izgubilo življenje. V Madridu so bile včeraj velike protinemške demonstracije.

Rim, 27. maja. — Po oficijelnih in privatnih vesteh s fronte se nadaljuje italijanska ofenziva na vsi fronti z nepretrgano furijo. Bitka na Krasu divja s tako silovitostjo, kakor še nikdar na Goriškem. V zadnjih 48 urah so Italijani ujeli nadaljnih 3500 Avstrijcev in uradno javljajo v Rimu, da je bilo od 14. maja ujetih 22.419 Avstrijcev, včevaj 407 častnikov.

Italijani so okupirali nove utrjene pozicije. Artiljerija je bila v nezadishnem boju od četrte ure zjutraj, ki je trajal do popoldne in obenem so eroplani metali bombe na avstrijske skalnate utrdbe. Včeraj popoldne so čete 7. italijanskega zbora napadle sistem zakopov pri reki Tijavi in okupirale višine med Flondasom in Mezzo. Silni naval vojaštva je poplaval okoliče hriba št. 229, istočno od Malega Gozda v strašnem spopadu moč z močem. Sovražna obrambna črta je bila zdrobljena in zakop okrog Kostanjevice so padli Italijanom v roke.

Da je sedanja bitka na Krasu najgroznejša in najkolosalnejša v zadnjih dveh letih, dokazuje avstrijsko uradno poročilo, ki pravi: "Nikdar v dveh letih vojne ni naša armada ob Soči zrla takim napadom v obraz kakor ravno te dni. Kakšno delo so izvršili naši brambovi in kakšno delo jih še čaka, o tem bo govorila zgodovina."

Dosedanje pridobitve so pripisale Italijanom kontrolo nad širokim in komplieiranim sistemom zakopov, obstoječih iz skalnatih izdolbin in podzemeljskih votlin, ki so jih Avstriji dobili in utrjevali vso zino. Ves severni Kras je spremenjen takorekoč v labirint podzemeljskih votlin in galerij, ki so imele služiti kot nepremagljiva stena med italijanskimi armadami in Trstom ter kranjsko deželo.

Avstrijsko poveljništvo je zadnje dni privedlo nove rezerve iz Rumunске in Albanije z namenom, da ustavi italijanski naval.

Italijanski vojni urad je poročal smolci: Bitka na Krasu se nadaljuje in naše čete so včeraj okupirale nove utrjene pozicije, ujele 3500 moč in vplivale veliko zalogo vojnega materijala. Po močni topniški preparaciji je pelota našega 7. zbora napadla in osvojila zakope, ki se vlečejo ob ustju Timave do točke istočno od Jamijane; dalje so okupirale višine med Flondasom in Medezo. Dalje proti severu so naše čete zdrobile labirint podzemeljskih utrd in istočno od Malega Gozda in okupirale zakope južnoistočno od hriba štey.

Dalje na 3. str. 1. kol.

Carranza je izpremenil svoje stališče.

Washington, D. C. — Carranza, predsednik mehiške republike, je zdaj drugega amnenja glede svetovne vojne. Postal je nasprotnik Nemčije in pogajati se je prišel, na kakšen način pomaga v vojni proti kajzerju.

Iz teh pogajanj se mogoče rodi rezultat, da proglasi dobrohotno nevtralnost napram Združenim državam in da pomaga po svojih močeh alirancem.

Mogoče pretrga Mehika tudi diplomatske stike s Nemčijo, če nastanejo take razmere, da Združene države žele kaj takega.

Dejstvo je tole, da je Carranza spreminil svoje stališče, odkar so Združene države pričele pomagati denar alirancem. Carranza je zdaj pripravljen storiti vse, kar je v njegovi moči, da dobi finančno pomoč. Seveda mora preje dokazati, da ni prijatelj kajzerja.

Mehiški zastopniki v glavnem mestu pravijo, da slednja dejstva govore, da se je Carranza oprostil kajzerjevega vpliva.

Carranza ni izdal navadne proklamacije o nevtralnosti, ki bi zaprla mehiške vode ameriškim bojnim ladjam.

Carranza je s članj njegovega kabineta obdržal več važnih vej z zastopniki inozemskih podjetnikov.

Nemčiji prijazno časopisje trajno napada Carranza in Luis Cabrera, ministra zunanjih zadev. Alberto J. Pani, nasprotnik kajzerja in oficijelne Nemčije, je bil imenovan trgovskim in industrijskim ministrom.

Carranza je proglasil nevtralnost le v sporočilu poslanika šbornici. Ameriško hrodivje se svobodno giblje v zalivu Magdalena in je iskalo nemške potapljače celo v trimiljskem pasu od obrežja.

V Washingtonu si šepetajo, če Carranza pokaže trdno voljo, da prepreči rovanje nemških zarotnikov v Mehiki, da ne bo naletel na ovire, ko vpraša za posojilo.

PAMETNA BESEDA.

Washington, D. C. — O Gompersu sicer ne gre glas okoli, da zine kakšno pametno besedo z ozirom na kapitalistični proizvajalni sistem. Ali Gompers, predsednik "Ameriške delavske federacije" ima včasih jasne trepotke, da vidi kapitalističen gospodarski sistem tak, kakršen je. To je zopet dokazal v julijški izdaji "Federalista" v članku, v katerem razpravlja o pritožbi podjetnikov, da primanjkuje delavcev.

Gompers pravi: "Delodajalec, ki ne more takoj dobiti delavca za posebno delo, prične takoj kričati, da primanjkuje delavcev. Prvi koraki, ki so potrebni, da se organizira učinkovita organizacija, so v tem, da se odpravi služabniške duše in sluge, ki opravljajo preveč nepotrebnega dela. Mesto da ima uslužbenec in uslužbenke, ki izvršujejo za zdrave in krepke ljudi dela, ki jih lahko sami izvršijo, bi morali imeti narod, v katerem vsak državljani spoštuje sebe in izvršuje produktivno delo."

Gompers je s temi besedami rekel, da je čas, da ameriško ljudstvo spozna, da noben zdrav človek ne potrebuje služabnikov in slug, ki mu strežejo. Nekaj podobnega je rekel tudi socialist Bebel v devetdesetih letih v nemškem državnem zboru, ko se je debata sukala o bodoči socialistični državi in so ga junckerji vprašali, kdo bo čevlje snalil, če zavladata socializem.

Uradna številka "Prosveta" tega tedna izide vsled praznika v sredo (Liberation Day) jutri, t. j. v torek. V sredo list ne izide.

li z evropskega bojišča.

(Naslednje je prva stran)

naokrog Kostanjevice. Ope-
na severnem Krasu so bile
večidel na topniško
od Tivolija smo razte-
je pozicije. Vroči boji so
ili v okoliš Vodic, kjer so
silovitosti bitke zadnje
Nikdar v dveh letih ni na-
ska armada zrla takim na-
v obraz kakor ravno te
delo so izvršili naši
več in kakšno jih še čaka,
bo govorila zgodovina.
Vroči boji so bili blizu Pla-
vodie, okrog Svete Gore, v
itotno od Gorice in na
Povod je sovražnik na-
naše linije z največjo srdi-
včasih dvakrat ali trikrat
ona, ali vselej se je nje-
la razbila ob naši obrambi.
Napadi so bili na Krasu,
še čete so uspešno obrani-
je pozicije, izvemski na
na južnem koncu, kjer se
nadalujejo. Vsi dosedanj
izpadi ugodno za nas in
napadi so se razbili z ve-
gubami. Italijani še hiso
najst dan bitke nič dlje
pri dan. Položaj na Koro-
na Tirolskem je neizpreme-

Avstrijsko poročilo.

via London, 27. maja. —
bitka na jugozapadu se na-
Včerajnji boji so preko-
silovitosti bitke zadnje
Nikdar v dveh letih ni na-
ska armada zrla takim na-
v obraz kakor ravno te
delo so izvršili naši
več in kakšno jih še čaka,
bo govorila zgodovina.
Vroči boji so bili blizu Pla-
vodie, okrog Svete Gore, v
itotno od Gorice in na
Povod je sovražnik na-
naše linije z največjo srdi-
včasih dvakrat ali trikrat
ona, ali vselej se je nje-
la razbila ob naši obrambi.
Napadi so bili na Krasu,
še čete so uspešno obrani-
je pozicije, izvemski na
na južnem koncu, kjer se
nadalujejo. Vsi dosedanj
izpadi ugodno za nas in
napadi so se razbili z ve-
gubami. Italijani še hiso
najst dan bitke nič dlje
pri dan. Položaj na Koro-
na Tirolskem je neizpreme-

Razno iz inozemstva.

Kajzer ukazuje, da morajo biti
poptoljene vse bolniške ladje.
Amsterdam, 27. maja. — V Ber-
linu razlašajo poluradno, da v
bodoče imajo nemške submarinke
poptolpiti vsako bolniško ladjo, ki
je zaznamovana z rdečim križem
in po predpisnem pasu čez Gibraltar.
Vse druge bolniške ladje
bo smatrala Nemčija za bojne la-
dije in — na dno z njimi!

Pravi izgredi v Trstu.

27. maja. — Semkaj so
poročila o krvavih izgredih
na, ki se ponavljajo odkar je
uspešna italijanska ofenzi-
jskem. Poročila govorijo,
italijansko prebivalstvo v
izpostavljen napadom od
avstrijskega vojsstva, ki se
naštevajo za avstrijske po-
na fronti. Več civilistov,
tudi ženske, je bilo u-

tema na Francoskem.

27. maja. — Včeraj so
večjem delu topniški boji
fronti, zlasti pa v Šampa-
na nemška napada na našo
do iztočno in zapadno od
sta bila odbita. Naše čete
širile svoje pozicije na obeh
gore Cornillet in ujele
emeev. — Naši avijatiki so
uničili deset sovražnih ero-
in pregnali 17 drugih s

27. maja. — Naše čete

traj napredovale zapadno
ernozapadno od Fontaine-
silela in izboljšale svoje
je na obeh straneh reke
Odbili smo več nemških
V. Sovražna artiljerija je
precej delavna med Corisel-
in reko Scarpe. — V zra-
voj so Nemci izgubili pet
in pet drugih je pobeg-
poročila. Mi pogrešamo 5

27. maja. — Naše čete

pri Loosu se je končala s
reokupacijo izgubljenih
Ujeti smo nekaj mož in
li par strojnih pušk. Arti-
na obeh bregovih Scarpe
precej živahna. Na grebe-
des-Dames smo izboljš-
se pozicije. Naše kleske in
nemad napad in ujele 530
mrov. francoski protinapad
odbit. V zapadni Šampani-
odbiti vse napade. — V
njih zračnih spopadih je
bila izgubila dvajset eropla-

27. maja. — Naše čete

in Berlin poročata, da z
fronte ni nič novega.
Nemci javljajo, da na ruski
je z letnim spomladanskim
olizela artiljerija med

rekama Dvino in Berezino, od že-
lezniice Zložov-Tarnopol do Kar-
patov in v obmejnih gorah Molda-
vije. V Petrogradu pravijo, da
so bili včeraj le navadni spopadi
med stražami. Ruski avijatiki
so zrušili štiri nemške eroplane,
Rusi pa so izgubili enega.

Na rumunski fronti je položaj
nespremenjen.

Petrograd javlja, da so hoteli
Turki pregnati ruske straže z vi-
šin južno od Vana, toda ruski to-
povi so jim preprečili nakano.

Nemški avijatiki ubili 50 žensk in otrok.

London, 27. maja. — Sedem-
najst nemških eroplanov je v pe-
tek zvečer priletelo na južnoito-
čni breg Anglije in napadli majh-
no mesto z bombami, ki so deže-
vale kakih pet minut. Žrtve teh
bomb so bile v veliki večini žen-
ske in otroci, ki so stali v vrsti
pred neko prodajalnice in čakali
na krompir. Ubilih je bilo 76 oseb
in 174 več ali manj ranjenih. Med
usmrčenimi je 27 žensk, 23 otrok
in 26 moških; ranjenih je 43
žensk, 19 otrok in 112 moških.
Bombe so podrlle mnogo hiš in pri-
čakovati je, da bo število mrtvih
večje, kadar preiščejo podrtine.

Angleški protizračni topovi na
obrehu so zrušili tri nemške ero-
plane, ko so se vračali s svoje mo-
rine misije.

Nemška admiraliteta javlja v
Berlinu, da so eroplani bombardir-
ali Dover in Folkestone na an-
gleškem obrehu.

Razno iz inozemstva.

Kajzer ukazuje, da morajo biti
poptoljene vse bolniške ladje.
Amsterdam, 27. maja. — V Ber-
linu razlašajo poluradno, da v
bodoče imajo nemške submarinke
poptolpiti vsako bolniško ladjo, ki
je zaznamovana z rdečim križem
in po predpisnem pasu čez Gibraltar.
Vse druge bolniške ladje
bo smatrala Nemčija za bojne la-
dije in — na dno z njimi!

"Čuvajte se Amerike!" svari Harden.

Amsterdam, 27. maja. — Ma-
ksimilijan Harden je začel v svo-
jem tedniku "Die Zukunft" z mo-
gočeno agitacijo za mir in za re-
forme v Nemčiji. Obenem je pri-
občil v zadnji številki resno sva-
rilo pred Ameriko.

"Kongres Združenih držav je
sprejel vojaško obveznost in o-
krog 1. septembra bo imela Ame-
rika pol milijona mož pod oro-
žjem," pravi Harden. "Ali ni to
vredno pomisleka? Razen tega pa
raste v strle Samovem vrtu še ena
rastlina, ki ni nič manj važna in
ki bo učinkovala na bodoči med-
narodni zakon in tribunal držav.
Ali bi ne bilo za Nemce pametnej-
še, če bi opustili navado arogant-
nega posmehovanja nad vsem, kar
je novega in mogočega, in gledali,
da čimprej poščejo prilžnost za
pošten mir?"

SOCIALISTIČNA KONFE- RENCIA V STOCKHOLMU.

Stockholm, 27. maja. — Danes
je prišla semkaj vest, da je ame-
riška vlada odklonila potne liste
trem ameriškim delegatom, ki so
imeli iti na konferenco. Mnogi
delegati so vsled tega zelo prese-
nečeni in predsedatelj Branting
je dejal, da je ta vest izmišljena
ali pa ameriška vlada ne razume
zakaj se pravzaprav vrši konfe-
rencia.

Delegatje ločenih frakcij se še
zdaj niso zedinili za skupno sejo.
Do danes so se vršile le ločne
seje, vsaka frakcija zbornoje zase
in če imajo delegatje večinske
frakcije iz Nemčije in Avstrije
kakšen načrt za separaten mir, bo
ta načrt prav gotovo spaval po
vodi. Branting in Huysmans sta
odločna nasprotnika separatnega
mira.

Ruski socialisti so dobili obve-
stilo od Haaseja in Ledebora, ki
vodita nemško manjšinsko frak-
cijo, da delegatje nemške, avstrijs-
ke in ogrske večine so pristali
kajzerizmu in v službi nemške
vlade.

Tri japonske fote v Evropi.

Tokijo, Japonska. — Admirali-
teta je včeraj uradno razglasila,
da so tri močne japonske fote že
v evropskih vodah, kjer pomaga-
jo zaveznikom v vojni proti nem-
skim submarinkam. Na Sredo-
zemskem morju je škvadron kri-

žark in razruševalcev, ki sodeluje-
jo z angleško-francosko floto. Te-
ma škvadrona poveljuje admiral
Sato. Drugi škvadron je na Atlan-
tiškem morju pod poveljstvom
admirala Jamji in tretji del bro-
dovja, katerega vodi admiral O-
gari, je v Indijskem oceanu.

Poraz Nemčije v jeseni.

Petrograd. — General Nikolaj
Ruzski, ki se je vrnil s severne
fronte pri Rigi, se je izrazil zelo
pohvalno o sedanjem stanju ruske
armade. Dejal je, da je frater-
niziranje z Nemci popolnoma pre-
nehalo in da ni več pomanjka-
nja granat, toda vsled krajevnih
razmer je večja ofenziva za nekaj
časa še nemogoča. Ruzski je pa
mnenja, da bo Nemčija tepena le-
tošnje jesen, če se bo izboljšava-
nje ruske armade nadaljevalo v
tej smeri. Rekel je tudi, da ima
Kerenski velik osebni vpliv na
čete.

Lov Nemčije na Američane.

London. — Nemška vlada je
obvestila Nizozemsko, da bodo
submarinke odslej ustavile vsak
nizozemski parnik in vzele vsakega
Američana od 15. do 55. leta.
Parobrodna družba Holand-Ame-
rican Line je že naznanila, da ne
bo sprejela ameriških potnikov o-
značene starosti.

Razmerje med Norveško in Nem- čijo.

Washington, D. C. — Vlada je
dobila zaupno poročilo, da je nor-
veški parlament že nekaj dni v
tajnem zasedanju. Debatje so zelo
burne. Na dnevnem redu je vpra-
šanje neutralnosti in vojna sprič-
o demoralizirane plovbe norveš-
kih parnikov po nemških subma-
rinkah. Z nekega vira tudi poro-
čajo, da bo Norveška kmalu na
strani zaveznikov in v vojni z
Nemčijo. Norveško loči od Nem-
čije švedski in danski teritorij, a
od morske starni lahko dobi zašči-
to od angleškega in ameriškega
brodovja, ki bi dobilo svoje baze
v norveškem vodstvu. — Zaeno
prihaja vest, da je razmerje med
Švedsko in Nemčijo vedno bolj
napeto. Iz Petrograda javljajo,
da so nemške bojne ladje pred
nekaj dnevi ujele in odvedle v
nemško luko štiri švedske parni-
ke, ki so pluli proti Rusiji.

Velik parnik torpediran.

Neka ameriška luka. — Potniki,
ki so prišli iz Evrope, pravijo,
da je sovražna submarinka 5. ma-
ja torpedirala Cunardov parnik
"Feltia" s 5254 tonami. Kapitan
in 52 mornarjev, med katerimi sta
bila dva Američana, je izgubilo
življenje. — Druga vest pripove-
duje, da je bil torpediran angleš-
ki parnik Maine pod ameriško za-
stavo, ki je imel 3000 ton. Mor-
narji in potniki so se rešili.

V Mehiki je mir.

Washington, D. C. — Konzuli v
severni Mehiki javljajo, da je v
Čivavi in sosednjih državah za-
vladal popolni mir. Američani se
vračajo v Mehiko.

Nemčija se pripravlja na trgov- sko vojno.

Oficijelne vesti iz Berlina go-
vorijo, da v nemških ladjedelnicah
grade 125.000 ton trgovskih la-
dij, ki jih mislijo rabiti po vojni.

Irška konvencija.

London. — Bivši premier As-
quith je odklonil ponudbo pre-
sedništva na irski konvenciji, na
kateri bodo sklepali o bodoči ay-
tonomni Irski. Irski nacionalisti
in unionisti pritiskajo na vlado,
da imenuje Irca predsednikom
konvencije. Rebelna organizacija
"Sinn Fein" izjavlja, da ne po-
šlje zastopnikov, razen če vlada
jamči, da konvencija lahko pro-
glasi neodvisnost Irke.

Pet milijonov ton ladij potopljenih

Pariz. — Poslanec Jules Cels je
v petek na podlagi statističnih po-
datkov izjavil v zbornici, da so
zavezniki izgubili od leta 1915 pa
do danes 5.400.000 ton trgovskih
ladij vsled min in submarinskih
napadov. Njegova izjava je pov-
ročila veliko senzacijo in zborni-
ca je sklenila, da se seja nadalju-
je tajno. Ko je bila zopet otvorje-
na javna seja, je dejal minister
mornarice podadmiral Lacaze, da
kljub velikim izgubam ne bo Nem-
čija spravila Anglije in Francije
na kolena s svojimi podmornica-
mi. Rekel je, da je skupna tonaža
zaveznikov ladij znašala v za-
četku vojne 40 milijonov ton in
pomisliti je treba, da je bilo v

zadnjih treh letih tudi nekaj zgra-
jenega.

Davek na profit v Rusiji.

Petrograd. — Ministrstvo za
trgovino in delo je sklenilo nalo-
žiti visok davek na podjetnike,
ki delajo izredno velike dobičke
z vojnimi materialom. Dalje je
sklenjeno, da vlada obdrži ener-
gično kontrolo nad industrijami,
rudniki in tekstilnimi tovarnami.
Lastniki tovarn, kjer se izdelujejo
potrebščine za armado, so poslali
k vladi veliko deputacijo, ki se
pritožuje zojer zahteve delavcev.
Podjetniki se jokajo, da rajši za-
pro tovarne, kakor pa da bi ugo-
dili delavcem, ki jim hočejo vzeti
ves dobiček. Delavci namreč za-
htevajo, da kapitalisti razdele ves
dobiček med nje. Podjetniki na-
vajajo, da je osemnajst industri-
jalnih podjetij v okolišu Doneca,
južna Rusija, naredilo lansko le-
to 18 milijonov rubljev dobička,
toda letos zahtevajo delavci 240
milijonov rubljev povznanja na
plačah. Vlada bo rešila vprašanje
s tem, da vzame tovarne v svojo
lasti in zadovolji delavce.

Čehi zahtevajo ostavko Clam- Martinica.

Amsterdam. — Vesti iz Duna-
ja govorijo, da so politične stranke
na Češkem izdale skupno pro-
klamacijo, v kateri zahtevajo, da
sedanji ministrski predsednik
grof Clam-Martinic takoj resi-
gnira s svojim kabineto.

Današnje hčere. Mlada hčerka:
"Doktor mi je včeraj razodel svo-
jo ljubezen in želi da se v kratkem
zaročiva."

Mati (lepa udova): "Tako? A-
li mi nisi rekla, da naj preje z
menoj govori?"

Hčerka: "Oh, kaj še! Potem bi
jaz morala gledati skozi prst!"

POTREBUJEMO

može s svojimi družinami, da se
priljijo na Blairsville, Pa. Stalno
delo skozi celo leto, dobre pla-
če, dobra stanovanja v najem za
nizko ceno.

Izglasite se pri Supt.,

Columbia Plate Glass Co.

BLAIRSVILLE, PA.

SALOON IN POLDEUGI AKER

SVETA NA PRODAJ.

Pod zelo dobrimi pogoji in na
dobrem bizniskem prostoru je na
prodaj gostilna, dobro založena z
raznimi likerji in vinom. Poleg
je lep prostor za revstarecijo. Pri-
lika je zelo ugodna in v prijaznem
kraju. Poslojpe in poldrug akker
sveta se proda po zmerno nizki ce-
ni. Lastnik želi ostaviti gostilni-
sko obrt in radi tega prodaja. Ko-
gar veseli gostilnišaka obrt in re-
sno misli na kupčijo, to je, da kupi
saloon in ves svet, naj se obrne za
naslov na upravnistvo "Prosveta",
2657 So. Lawndale Ave., Chicago,
Ill. (May 25, 28, 31.)

ŽENSKO DELO VEČINOMA ZA- TEVA DA MORA STATI NA NOGAH CELI DAN.

Ženskega spola ne smemo pre-
zreti. Ženske stoje skoro cele dne-
ve, ker njih delo zahteva tako, tež-
ko pričakujejo večera ko se lahko
malo odpotujejo. One se utrudijo
in ne morejo stati in velikokrat
se jim pripeti, da vsled prehudega
hitnega dela jim noge otečejo. Ne
potem ako je stvar takakaj bi si
ne pomagale? Zakaj ne bi ra-
bile Pedisin.

Nad milijon žensk rabi Pedisin
in ne tarnajo o utrujenosti svojih
nog. Pedisin ohranjuje njih no-
ge, jih ojača in zabranjuje utrujenost,
potenje, bolečine, žuljenje, zagul-
ke in kurja ocesa. Pridenite si na
noge Pedisina jutraj na zvečer
in po dokončani vašem delu se
ne bodele čutili utrujenih, lahki
boste kot da bi sploh nič ne delali
celi dan. Ne trpite če pa ni po-
treba: glejte kako si druge olaj-
šajo to trpljenje s uporabo Pedi-
sina.

Naročite si eno veliko škatuljo
za vaše družino, katera vem da
zadostuje za več mesecev in sta-
ne le \$1.00 Crown Pharmacy, 2812
E. 79. St. F., Cleveland, Ohio.

KADITE TILMAN CIGARE.

Unsko izdelane
Ibykna Cigare 10c
S. N. P. J. Cigare 10c
Tilman Cigar Co.
AURORA, MINN.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Podporaa Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill.

I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.

II. Podpredsednik: Josef Kuhelj, 9469 Ewing ave., So. Chicago, Ill.

Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cleora, Ill.

Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 21st St., Chicago, Ill.

NADEZNI ODBEK:

Jože Ambrožič, 351 box, Cannonsburg, Pa.

Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill.

F. S. Taucher, 674 Ahsay Ave., Rockspring, „Wyo.

POBOTNI ODBEK:

Anton Hrast, 811-95th Ave., New Duluth, Minn.

Jože Radišek, 679 box, Smithon, Pa.

Rudolf Pleteršek, 436 box, Bridgeville, Pa.

Jakob Miklavčič, L. Box 5, Willock, Pa.

M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK "PROSVETE":

Jože Zavertnik.

VEKOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDEBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA PORLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOŽE AMBROŽIČ, Box 351, Cannonsburg, Pa.

ZADEVE PREPRIJLJIVE VREBINI, ki sta jih rešili prva in druga in-
stanca, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, 811 - 95th Ave., New Duluth, Minn.

VSE DOPISI, razprave, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročnina, oglaš., se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvo S. N. P. J., uredništvom in upravnistvom "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, ko je ta naveden ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Neje glavnega upravnega odbora se vrhijo vsako prvo sredo in tretji četrtak v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

RAD BI IZVEDEL

za svojega prijatelja Valentina Molek, podmače Koejanjarjev iz Tirne pri Savi na Kranjskem. Najuljudnejše prošim vse cenjene rojake "Sivom Amerike, ako kdo ve za njegov naslov, da mi ga nazna-
ni za kar mi bodem zelo hvaležen ali pa naj se sam javi na naslov:
Frnk Osepek, R. F. D. No. 3, Box 166, Fort Smith, Ark.
(May 26 - 28 - 29 - 31.)

KROJAČI POZOR:

Potrebujem dobro izučena krojača za delo pri meni ali pa ako je zadovoljen kdo iti z menoj v kompanijo; jaz imam vao potre-
bno opravo in tudi denarja ne za-
htevam, da bi moral kaj založiti, glavno je ako katerega veseli in da je dober krojač. Ako katerega veseli samo za delo ali pa v družbo z menoj naj mi hitro piše ali pa naj se osebno zglaš pri meni na naslov: Frank Žagar, unijaki kro-
jač, 1007 Hickory St., Joliet, Ill.

Ženske
čitajte to.

H. H. Von Schlick, ki dnevno prej-
me na tisoče zahvalnih pism od ljudi,
ki bolehalo za raznimi boleznimi je pre-
jel med drugimi tudi sledeče pismo:—
Cenjeni gospod: Prosim vas, da po-
šljete se en zavoj vašega čaja. Prvo
skatulo sem naročila sama zase, in da
la sem pokusiti neki bolelni ženski, ka-
tera je bolehal na neznani akutni bo-
lezni v notranjem. Medaj pa pravi, da
se počuti mnogo boljše in pravi, da ne
če biti več brez tega čaja v njeni hiši.
Ta zavoj bom obdržala zase skranjen
za vsak slučaj, ako bo treba. Filipa
Slavick, 404 Union St., Federal, Pa.

NORTH SIDE STATE BANK

ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

POZOR ROJAKI!

Naznanjam rojakom, da sem
odpri trgovino s mešanim blagor-
in se priporočam za obilen obis-
— Vskemu bom hvalečno postre-
gel po smerni ceni.

ANTON EORNIK,
HERMINIE, PA.

ROBERT W. LAYER

ARCHITECT

118 N. La Salle St., Chicago,

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

538 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

538 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

ZORIN.

Spisal Josip Stritar.

(Modelovanje)

Gorje pa tebi, kateremu globlje sezajo želje! Dokler te vodi pot po cvetočih travnikih, bode ti prijetna, kratkočasna tovaršica; s sladko govoricco ti bode krajšala pot; zdaj in zdaj ti tudi z mehko ročico obriše goriki pot z ohrasa. A ko prideta do samotnega, nočnega gozda, skozi katerega ti je iti — ustavi se plaho, gleda nekaj časa, morda celo z mokrim očesom za tabo, potem se vrne zopet nazaj k veselim ljudem.

O da bi našel čisto eno zvesto sree, da bi mogel nanje položiti trudno glavo in reči: Tu je moj dom, moja last, kdo me prežene od tod? Sree, katera bi umelo tvoje bolečine, kateremu bi mogel tožiti vse, kar te teži, kakor toži otrok materi svoji!

In tako sree sem našel jaz. Dela, Dela! Ko bi pretrpel zate, kar more človek pretrpeti, ko bi zate do zadnje kapije svojo kri prelil — nikdar ti ne povrnem, kar si mi storila ti! Glej, ti si moja tolažnica, rešiteljica moja. Ti si mi, v zadnjem trenotju še, otela vero v činstvo, vero v človeštvo. Umirjen grem zdaj lahko od tod.

Dela! žalosten sem. Kako bi ne bil! Saj se ločim od svoje sree, svoje ljubezni od tvojega življenja — in vendar, ta žalost njima nič zbadajočega v sebi. Nekako čudno vzvišenega se čutim, saj velika nesreča ima neko blago, rešilno moč v sebi. Dela! bodi tudi ti srečna in pogumna. Umirajočih želje so vsekakor svete. Zate jaz umiram. Izpolni mi zadnjo voljo, zadnjo željo! Živi srečna in pozabi svojega prijatelja, kateri ti kliče zadnjic iz dna svojega srea: Z Bogom! z Bogom!

XIV.

V Bledu, 15. avgusta.

Mogla umreti ni stara Sibila,
Da so prinesli ji z doma prsti;
Ena se tebi je želja spomnila,
V zemlji domači da truplo leži.

Zdravnik, ko vidi, da ne more pomagati bolniku hiračemu v tuji zemlji, pošlje ga v domači kraj, da so napije tu iz materinih tal novih moči, a če to ni mogoče, da tu vsaj lažje ugasne brez bolečin.

Ko bi jaz še upal zdravja, tu bi ozdravel ali pa nikjer. Iz viharnega morja rešil sem se senukaj na ta svetni otok, za mano so valovi požrli ladjo, ki je nosila moj up.

Lepo je vendar na sveti, lepa je zemlja, zakaj ne more človek biti srečen na nji?

Srečen? Zakaj bi jaz tu ne preživel nekoliko lepih ur? Česa želja? Po čemahrepenim? Vse je ostalo za mano.

Nessun maggior dolore,
Che ricordarsi del tempo felice
Nella miseria!

In vendar ni res: kar tako lepo početi, visoko misleti, globoko čutiti! Jaz se spominjam lepih minutnih dni, in vendar mi je mirno sree, kakor dete, ki se je nekaj časa jokalo po izgubljeni igrački, a potem trudno zaspi.

Zdravje, mladost in veselje diha tu vse okolo mene.

Korintu so rekli:
Helensko oko —

Kaj si pa ti, moj Bled Oj, bistro jezero med zelenimi goricami, kako mirno in jasno me gledaš, kako prijazno se mi smehljáš, ter me vabiš z milino, mehkih pogledom!

Solnce se je skrillo za Triglavom. Bliže in bliže zagrinja tih mrak gorice za gorico, jaz alonim sredi jezera v ladiji, ki jo mehko zibijejo prijazni valovi.

Kako sem sam! — Sam? S temno-sinjega neba me gleda tisoč in tisoč žarečih oči. O zvezde ve: Po neba svetlih potih razkropljene!

Kako mrzla je vaša luč! Nekedaj:

Ko bil sem še otrok,
In nisei vedel kam —

Tedaj sem pač mislil, da gledate nas, ter čutite z nami naše veselje, naše gorje. Zdaj vem, da neme in gluhe brez čuta gledate dol na nas: vaša mrzla luč odseva enako iz naših solz, uaj jih veselje, uaj jih žalost rodi.

Čuj, veselo ukanje! Kako prijazno se razlega in odmeva od gore do gore. O ti, ki te vodi v tih, skrivnostni noči po znani poti ljubezen, veseli se kratke sree svoje, uživaj jo, saj ti skoraj mine, kakor je minola meni!

16. avgusta.

Prešernov duh plava nad tem krajem. Ta nebeški pevec, ki je prišel med svoje, a oni ga niso spoznali, bil mi je, kakor več, veden, zvest tovariš, rekel bi, od mojih otroških let do današnjega dne. Njegove pesmi beri v ledeni Sibiriji ali v gorah Sahari, beri jih žalosten ali vesel, star ali mlad, vedno in povsod ti bodo sladka hrana, ki se je v namisti nikdar. Vendar čisto drugače berem se v tem rajskem kraju, kjer so se rodile. Tukaj jih človek, dejal bi, stoprav popolnoma ume. Kako je mogoče, da ga njegovi rojaki niso umeli, cenili in ljubili, kakor je vreden!

Jaz sem se iz Prešernovih pesmi učil, kaj je poezija, kaj je lepota. S Prešernom se umeš godi, kakor z Bledom. Koliko sem videl lepih krajev potem in hvali velike pesnikove! — Prešern in Bled da mi ostala vendar na prvem mestu v sreči. Morda je to moč prve ljubezni, in če je, saj se je ne sramujem.

Zdaj, ko mi je duh, dejal bi, prost vse zemeljske teže, vrtavo se mi z močnejšo silo misli, ki mi je prej dala miru, samo da mi jih je odganjalo vstajajo življenje; zdaj se jim ne morem več braniti. Ali ne bode morda enkrat konec

vse poezije? Kedor opazuje in primerja preteklost in sedanjost, mora si staviti to vprašanje. Od dne do dne biva ožji njen krog. Sopare ostri kriki je pregural iz skrivnostno temnih kotov tihe gozdne duhove. Jasne vile ne plešejo več ob kresnih nočeh v blede mesečini, in morske deklice ne vabijo več s sladkim petjem umirajočih mladeničev v hrepenenje svoje hladno naročje. Zvenke-tanje mečev in umirajočih stek ne budi več, kakor nekdanj; nesmrtnih pesmi, katerim se še čudi današnji rod. Brezsrčni zatiralec narodov, ki so gazili po človeški krvi, razbojnikom, ki so prežali iz skalnih gradov na mirne neskrbne potnike, ne prede več poezija okrog glav "svetle gloriole." Ali kje so naše prelepe narodne pesmi, ki so se glasile po gorah in dolinah, ki so zvesto spremljale vrednike naše v žalosti in veselju od zibel do groba? Nam so še v naši mladosti božale srea. Tiha je zdaj gora in dolina, če se ne čuje zdaj ter zdaj sirovo kričanje!

Padala nebeška mana
Izraelcem je v puščavi;
Izgubila, ako pobrana
Bila ni ob uri pravi.

Zakaj jih nismo nabirali, dokler je bil čas? Zdaj je prepozno!

In vendar ne obupajmo. Vsaka pomlad zbudi pevec iz nova. Dokler bode tiho in ljubilo, dokler se bode veselilo in trpelo človeško sree, ne bode konca poezije. Iz hrupa polnega življenja pribežala je v človeško sree. V človeškem sreci je poeziji dom!

Pa drugo vprašanje: Ali napreduje človeštvo? Čemu to vprašanje? Glej, človeški um dela čuda, katerih bi ne verjeli, ko bi jih mogli slišati naši očeti; mi se že skoraj več ne bode-mo znanj čuditi. Zvezdam je pota izmeril spoznal je bilke rast, in njemu je znano, kak obraz je imela zemlja, predno je bilo življenje po nji. Strel je z neba vzel ter v svojo službo ukoval, da poroča hitro, kakor misel, voljo njegovo po zemlji.

Eripuit caelo fulmen, sceptrumque tyrannis!
Sceptrum tyrannis Ne, tega ne! Izvil jim žezla ni, samo obvil ga je, da več tako trdo ne pada na ljudstvo.

Um napreduje, tega ni tajiti; ali kaj pa sree človeško? Ali se razvija in blaži tudi tako? Ali rasto naše kreposti, naše moštvo? Kje so naši Sokrati, naši Reguli in Cincinatti? Res ne seliga več, vsaj pri izobraženih narodih ne, brat brata Bogu na čast, vendar ga črti in preganja, če se loči v mislih od njega. Ne prodaje več brat brata, kakor žival, na semnji; a zatira ga; zaničuje in o njegovem potu živi. Krvava vojska ni več najblazje, najčistnejše opravilo možem; jedenu-jemo jo "potrebno zlo"; — a kako glad! Kake so naše vojske, če jih prinerjamo z nekdanjimi! Kedar izgine pač ta največja sramota človeštva?

Čudno se človeku godi, ko gleda in premiš-ljuje razvijanje človeštva. Zdaj gre pot gor, zdaj dol, zdaj se popolnoma izgubi v temi in golčavi; tam se prikaže zopet in kanalu zopet izgine! Kam drži ta pot? Ali se človeštvo bliža svojemu namenu, ali ga doseže kdaj? Vprašanja, ki so bila že zlatavaj rešena, stavijo se iz nova. Z bojem si mo-ramo zopet pridobivati pravice, za katere je bi-lo prelile že toliko človeške krvi. Z malo mogo se nam odmerja prostost, kakor bi nam hotel, ke-do odmerjati zrak v dihanje. Strašno bi bilo iti s sveta s prepričanjem, da nikdar človeštvo ne zasije rešenja in sree dan. Ne, kažejo se znamenja, če jih prav umejem, da ni traja obupati.

Vstajati vidim, in to mi je sladko tolažilo, pri vseh narodih moče, ki si podajajo v sveto zvezo bratovske roke, ki povzdigujejo glas svoj proseč in svareč, da smo si bratje, da večni mir bode med nami, združimo se, pomagajmo si; ne sila in moč, pravica in ljubezen naj deli zemeljsko blago; naj se jih ne trudi in trpi tisoč in tisoč, da eden uživa, da se eden veseli. Vsem enako pravico, in prvi naj bode, kedor je najbolj. Nesrečni bratovi, in koliko jih je! — ki žede in medle v si-romastvu in nevednosti, podajamo usmiljeno ro-ko, razsvetljujemo jih, pomagajmo jim do duš-nega in telesnega blagostanja!

Res je, posamezni stopirj glase se in uče ta-ko; res je, njihov glas je že danes glas vpljo-čega; ali pride dan, če ga tudi ne bodedmo gle-dali niti mi ni otroci naši, ko naraste ta sveta, izvoljena truma, da se ne bode nič moglo ustav-ljati njeni sil, njenemu gorčemu navdušenju. Zakon bode njena volja, in od tistega časa ne bo-de se zemlja več imenovala — solzna dolina.

17. avgusta.

Zlata vredno je naše ljudstvo; ljubiti je mo-ra, kdor je pozna. Kako je krepko in zdravo v svo-jih mislih, kako bistroumno, uka željno in gib-čno! Kaj bi se dalo narediti iz takega ljudstva, ki kaj se dela z njim? S prostim kmetom govori, kar hočeš, kako zvesto te posluša; kako te bode vprašal in kako odgovarjal! Tu ni niti nemarne-ga, potlačene-ga, kar se vidi tako pogosto dru-god. Vstopi se v nedeljo pred cerkev, ko iz nje vre množica, kak lep, očem in sreči dobrodejen po-gled! Glej te mladeniče, kakke krepke, visoke po-stave! Kako se nosijo možiki po konci! Tu je še prvotna moč, tega ljudstva ne bode lahko konci! — In, ta dekleta — kake rasti, kake obrabi! Kako pomno hodi-jo, kako prijetno se vedo! Ne ver-jel bi jim, kedor jih take vidi, da so ves tečen delale in se trudile.

Kaj bi se dalo, pravno, storiti iz takega ljud-stva, in kako se dela z njim? Grenkost premagu-je človeka pri ti misli. Bog te blagoslovi, ljub-ljeni narod moj, in daj ti lepšo bodočnost!

Veš, kedo je zdaj moja posebna družina? Semamnil sem se s kakih 20 let starih kmetakim mladeničem. Smrt gleda siromaku iz upalnih lie in udrtih oči; in tisto kratko, suho pokaljevanje že priča, da bode težko videl prihodnji sneg. Zve-čer se hodi izprehajati ob jezeru pod gradom (Dalje prihodnji.)

Spisal: Fran S. Tancbar.

Trije ženini.

Šalo-igra v dveh dejanjih.

(Modelovanje)

Milena (prične zopet plesti): Zopet ga ni toliko časa domov! (Se zamisli). Kaj bi nek ljudje rekli, ko bi mu dila . . . ? A, to misli! — Čas je za večerjo, jaz ga ne bom čakala, naj bo pa brez večerje. (Odide v kuhinjo).

Četrti prizor.

(Debeluh, Bradač, Suhlin in pozneje Milena).

(Debeluh, Bradač in Suhlin vstopijo. Debe-luh je precej pijan: ona dva manj. Pogovarjajo se takoj med vstopom).

Debeluh: Tako fantje, zdaj smo pa doma. Dobro smo jih uetali, kaj? Ha, ha, ha!

Bradač: Psi! Ne tako glasno, da Te stara ne alihi!

Suhlin: Imas prav! Le mirni bodimo, da ne bo pela po naših hrbtih — metla . . .

Debeluh: Nič se ne bojta babuice, saj gotovo že spi. Tukajle se vsedita, da kakšno možko reče-mo. (Sedejo).

Bradač: Ali imas kaj pijače doma? Meni se že zopet grlo suši, Suhlin ima pa itak vedno su-ho grlo odkar ga poznam.

Debeluh: Vidva imata pa tudi vedno žejo! Saj sem vama nocoj že dasti trital. Če dasta za pijačo, bom poklical ženo, pa bo šla iskat pivo.

Suhlin: Iskati pivo ni potrebno, ker vemo, kje se dobi; toda ženo mi ne kliči, raje sem že-jen.

Bradač: Jaz se pa gospe Debeluharjeve ne bojim, ampak žela me je zdaj popolnoma umnila, torej sem tudi za to, da se po pijačo ne gre . . .

Debeluh: Strahopeten sta oba! Ali ima kdo kvarte! (Se tipljejo).

Suhlin: Zgodja! Saj sem jih imel, pa jih ni več v žepu!

Bradač: Jaz jih pa imam; tukaj so.

Suhlin: Nocoj, mislim, da bomo imeli enkrat popolen mir pri igri.

Bradač: Torej pričnimo. (Meša kvarte). To pa vama povem, da goljufati ne smeta. — Če bo kateri goljufal, ga bom udaril kot tat birča! (V kuhinji zaropota, Bradač in Suhlin skočita kvišku in prestrašeno pogledujeta).

Suhlin: Lahko noč Debeluh!

Bradač: Lahko noč, kolega Debeluh! (Od-lajata).

Debeluh (zamahne z roko): Good bye! (Vsta-ne in gre semintja negotovih korakov). Ha, ha, ha, kako sta jo zopet poodila! — No, saj je prav, imel bom čas večerjati. (Kliče). Milena! Žena! — O! babu . . .

Milena (vstopi): Kaj kričiš! Ali se zdaj-le pride domov!

Debeluh: Večerjo mi prinesi!

Milena: Če ne veš, kdaj je čas za večerjo, pa bodi lačen, misli, da Ti bom pripravljala jedila kadarkoli se bo Tebi zazdelo. E, misli se!

Debeluh (jezno): Niti čenta nisi prinesla v hišo, zdaj pa češ biti gospod! Kaj vendar misliš, da si!

Milena (ogorčeno): Kdo pa je v najino ženi-tev silil! Ti ali jaz? Ali sem Ti kdaj rekla, da me vzemi! Najbolje bi bilo, da bi Te ne bila nik-dar videla!

Debeluh (gre k nje, priliznjeno): Milena, ne bodi tako jezna, saj Te imam rad, (jo noče po-ljubiti).

Milena (odskoči od njega): Jaz Te ne ma-ram! . . . Sovražim Te . . .

Debeluh (ves jezen): Tako torej. — Sovra-žiš me! . . . Takoj mi prinesi večerjo, če ne raz-bijem vse, (udari po mizi) bajto in — Tebe!

Milena (raztegne roke): Ako sem kaj zakri-vila, — tu sem . . . (Se nekaj časa ostro gleda-ta v oči, trkanje na vrata, se ozreta).

Peti prizor.

(Debeluh, Milena, Hrust, Matilda).

Debeluh: Naprej!
Hrust in Matilda (vstopita): Dober večer!
Milena: Dober večer: oče in teta! (Se žalostna).

Debeluh: Vsedita se. (Čemerno hodi v-tja. Hrust in Matilda ju začudeno opazujeta).

Matilda: Kaj pa vama je! Pa ne, da bi kregala med seboj!!

Hrust: To se mi pa zdi čudno. Kaj pa gre navskriž, da sta tako poparjena?

Debeluh: Za večerjo sem vprašal, ko se šel domov, namesto večerje mi je pela dolga-nije. To se ni zgodilo nocoj prvič, to je vsakdanja navada, (se obrne vstran).

Milena: Vedno se vlačijo z najljubšim pa-či; domov ga ni nikdar ob pravem ča-čem biti. Tvoja sužnja, — Ti si me vzel za Matilda: Milena, Milena! Ne bode več ko ofračena!

Debeluh: Jaz ne bom več poslušal ta-danja, večerje ne dobim, zato bom pa šel ka-gam, lačen pa zaradi Tebe ne bom, — to ti ni! (Jezno odide).

Milena: Pojdi kamor hočeš!

Hrust: Hčerka, Milena moja; tako vna-sneš postopati z možem? On je res malo v-zato pa moraš govoriti z njim prijazno, pa stal boljši.

Matilda: Veš Milena, možki so taki: če žena ne zna prikupiti in z njim lepo po-stane razdražljiv in v hiši so vedno pa-ko je pa toliko diplomatična, da z njim bo-na jo pa rad poslušajo; še celo — hlače la-ši, ako jih hoče . . .

Milena: Njegovih hlač ne maram nosi-ti.

Hrust: Zakonska dolžnost Te veže, da bi ti možu pokorn.

Matilda: On je bil vedno dober človek, jamnem, da bi bil on vzrok vajuhih prepa-ne, ne, proti Hrustu). Pojdiva. (Proti Mila-nej, da se zanaprej boljše in prijazne-šaj napram možu).

Hrust (vstane): Le pridna bodi Milena jezi moža. Meni je posodil petsto dolarjev, pa moramo malo bolj potrpeti z njim.

Milena (objame očeta): Oče! Oče! — bom več jezila ne Vas in ne Debeluha . . .

Hrust (jo pogladi po licu): Dobro, hčerka moja; to me veseli. — Lahko noč!

Matilda: Lahko noč! (Odideta).

Šesti prizor.

(Milena, George).

Milena (žalostno): Oh, kako težko mi je delajo moji sorodniki! — Naprej silili, da sem ga vzela, zdaj pa vse križno jo name. — Le počakajte, — ne bo se va-več jeziti, saj bom šla in nikdar več ne-dete videli! . . . Da, možu uiden. —

George (vstopi): Niti čenta nisi prinesla v hišo, zdaj pa češ biti gospod! Kaj vendar misliš, da si!

Milena (ogorčeno): Kdo pa je v najino ženi-tev silil! Ti ali jaz? Ali sem Ti kdaj rekla, da me vzemi! Najbolje bi bilo, da bi Te ne bila nik-dar videla!

George (vstopi z kovčgom): Milena, sem napravljena na pot. Ako si se odloči-la menoj, se takoj pripravi.

Milena (sramežljivo): Odločila sem se, grem . . .

George (jo objame): Ah, Milena!

Milena (se mu izvije): Čakaj! Moram ti Debeluhu moram napisati pismo, da ni-kaner ne išče.

George: To je prav. Kaj mu pa misli-sati!

Milena (sede k mizi in pripravi za pis-mo): Ne vem, kako bi pričela. — Narekuje George bom pa pisala.

(Koniec prihodnjic.)

Štorm Amerike.

Sherif se bode moral zagovarja-ti pred sodiščem. — Iz Silverton, Colo. poročajo, da je bil Sherif James Pearson odstavljen od svo-je službe in da ga je okrajno so-dišče pozvalo pred porotno sodi-šče. Obdolžen je, da je bil v zve-zi z lekarnarji, kateri so prodajali mladoletnim dekletom opojne pijače. Sodnijske povabilo je po-slano 16 osebam, katere se bodo morale zagovarjati pred porotni-ki. —

Premogokopi bodo dobro obra-tovani. — Kakor poročajo iz Den-vera, Colo., bodo vsi premogokopi v Coloradi celo letošnjo leto do-bro obratovali. Menda imajo vse premogokopne družbe velika na-ročila za premog, katerega hoče dobiti iz južne Colorade. Vse že-lezniške družbe so dobile naroči-la za železniške vozove. Nekateri so že vložile prošnje za potrditev tovrne cene za premog na \$1.60 iz severnih premogovnih polj do Minnequa. Sedanja tarfina cena je \$2.65. —

Stavka v tovarni za medenino. Približno 200 delavcev je zaštraj-kalo v tovarni za medenino, kate-ra pripada Imperial Bras Co. Chi-cago, Ill., ker družba ni hotela povečati plače delavcem. Večina delavcev je bila neorganizirana, toda sedaj so se organizirali. —

Stavka v Arizoni. — Rudarji v bakrenih rudnikih družbe "Uni-ted Verde Mine" so zaštrajkali. Delavci zahtevajo v prvi vrsti pri-znanje unije. — Vodstvo rudnika je naznanilo delavcem, da ima ve-lika naročila od vlade in da se mo-razo na to ozirati. Toda delavci se nato niso nič ozirali. Pričakuje se, da se bode stavka razširila na dru-ge rudnike. —

Usoda delavca. — Na postaji Griffin Wheel Co. Sacramento Ave., Chicago, Ill., je lokomotiva katera prevažala vozove, povzila 60letnega železniškega delavca John Wesnewsky, stanujočega na Warshaw Ave. šte. 2943. Bil je na mestu mrtve. —

Agent ustrelil železniškega su-perintendenta. — Iz Duranga, Col. se poroča, da je John E. Gra-ves ustrelil pomožnega superinten-denta Denver & Rio Grande želez-nice M. A. Pheneya v pisarni. Za vzrok umora navajajo osebne raz-mere. —

Gozdni požar v Minnesoti še ve-dno traja. — Iz Knife Riverja, Minn., se poroča, da gozdni požar se še vedno razširja in ogroža oko-liške naselbine. Dežja se učni pa-dlo in vsa trava in drva je zelo suha, kar še bolj pospešuje ogenj. Poslali so veliko ljudi, da bi po-magali omejiti požar, toda nujno veliko upanja, ker je ves čas ve-trovno. —

Lexington, Ky. — V White In, Ky., so na igrišču za baje stali izgredni radi prepla, ki ga pričeli ženski. Kmalu so vsi gledalci zapleteni v prepa-Ne nad sto strelcev je bilo od-Deve ženski sta ustrelili v ran-jena. Kmalu so prišli drugi, so aretirali več izgrednikov.

Tovarniški uslužbenec re-ljenje materi in otroku.

South Benda, Ind. se po-je v tamošnji tovarni nasto-uslužbenec rešil življenje in otroku. Sprehajala se je v lezniškem tiru New York O-železnice in ni zapazila, da je ja od nasprotni strani vlak uslužbenec, stoječ zraven to-je videl nevarnost in je sk-progi ter potegnil oba pri se-nekaj sekund prej kot je vlak. —

POSJOILO TUJIM DRŽAVAM.

Washington, D. C. — Zdr-države so zopet Angliji po-\$75,000,000. Posojilo drugam vam zdaj znaša v celoti \$140,000,000.

Italija je dobila \$75,000,000 del od \$100,000,000 posojila, lija je že dobila \$25,000,000. Velika Britanija je že dobila \$400,000,000.

DVE ŽENSKI UBITI PRI GREDIH.

Lexington, Ky. — V White In, Ky., so na igrišču za baje stali izgredni radi prepla, ki ga pričeli ženski. Kmalu so vsi gledalci zapleteni v prepa-Ne nad sto strelcev je bilo od-Deve ženski sta ustrelili v ran-jena. Kmalu so prišli drugi, so aretirali več izgrednikov.